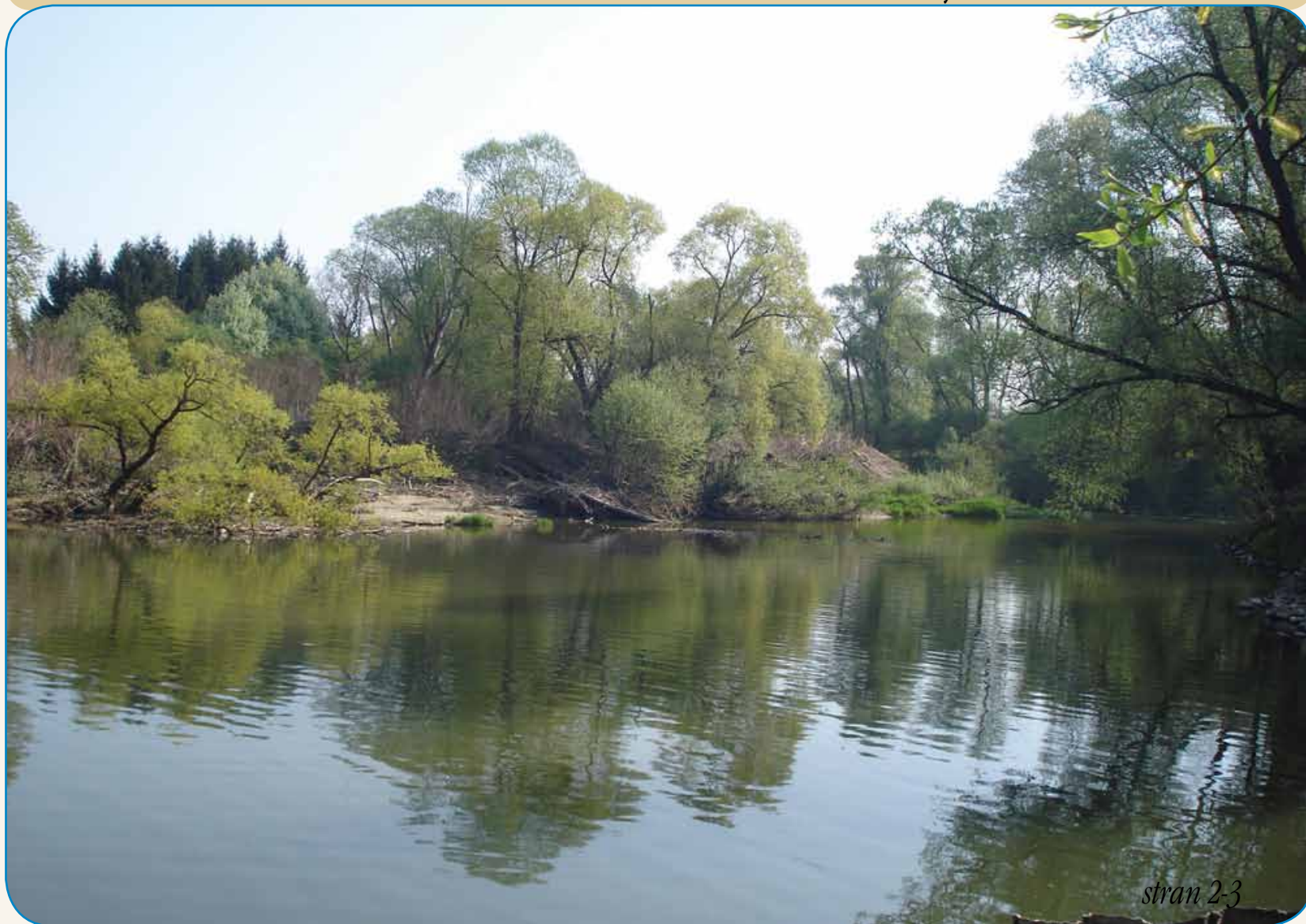

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 1. februarja 2018 - Leto XXVIII, št. 5

stran 2-3

PARLAMENTARNE VOLITVE NA MADŽARSKEM

Z VINOM PANON V SVET
stran 4

DRUŽINA JE OGNJIŠČE LJUBEZNI, KI SLUŽI
stran 5

»VEČ JE VREJDNA EDNA LEJPA REJČ...«
stran 8

VOLITVE SE PRIBLIŽAVAJO

Več samo dobra dva meseca mamo do volitev (választás), stere je predsednik rosaga János Áder vörzpisó za 8. apriliš. Té den mo vöodebrali poslance v vogrski parlament, ene kak individualne kandidate (egyéni jelöltek), drugi do pa prišli v hišo rosaga po strankarskoj lišti.

Že na zadnji volitvaj (l. 2014) smo leko svojo lišto postavili narodnosti tö, tak med njimi mi, Slovenci. Tisti, steri je na toj lišti prvi bijo, je prišo v vogrski parlament kak zagovornik (szószóló), pri nas, Slovincaj je tau funkcijo opravljala Erika Köleš Kiss. Ránč tak de se letos pa postavila slovenska lišta, postavla go Državna slovenska samouprava.

Mi, steri kak narodnosti živemo v rosagi, se ranč zavolo toga moramo odlaučiti, ali mo svoj glas (szavazat) dali na narodnostno - v našom primeri na slovensko - lišto ali na strankarsko lišto. Na baudvauje ne moremo, zatok ka nej mamo dvojno volilno pravico.

Za tau, ka bi leko svoj glas dali na slovensko lišto, se moramo registrirati. (Tisti, steri ste se pred štirimi lejtami registrirali, mate mir, tista registracija ešče vela.)

Dapa ne dojde, ka smo se registrirali, na den volitve moramo titi na tisto volišče (szavazóhelyiség), stero je za nas, narodnosti vönapisano. Tau je bola baja samo po varašaj, v našom primeri v Monoštri, gde ništrni morajo daleč titi za tau, ka bi svoj glas dali za Slovence. Te pa raj nédejo, kakoli ka so se registrirali kak slovenski volivci (választók). Tau smo vidli na zadnji volitvaj, ranč pau tisti je nej volilo slovensko lišto, kak kelko se nji je registriralo.

Druga baja je že s samo registracijov, ništrni bi se registrirali, samo nemajo računalnika ali nemajo kak do občine. Ništrni se pa sploy neščejo registrirati, zatok ka tak pravijo, ka te ne morejo vöpokazati svojo politično volau, ne morejo svoj glas dati na stranko (pártra), na stero bi steli. Sploy mladi tak mislijo, steri bi radi vöpokazali svojo politično usmeritev tö. Na tau so tistoga ipa, gda so volilni zakon sprejeli, tak pravli politiki, ka svojo politično volau leko pokažemo pri individualnom poslanci, vej pa tam se leko odlaučimo, ali svoj glas damo lejevomi, liberalnómi, zelenómi ali desnómi kandidati. Tau je istina pa nej istina...

Pa dunk tak mislim, ka če smo že dobili priliko za slovensko lišto, bi morala ta lišta dobiti kak največ glasov, nej samo zatok, ka de s tejn emo zagovornik/zagovornica vekšo legitimacijo, liki zatok tö, ka bi s tejn pokazali pa dokazali, ka je naša slovenska skupnost živa pa ji nej vseedno, ka se z njauv godi.

Marijana Sukič

PARLAMENTARNE VOLITVE NA

Temeljni zakon Madžarske (ustava) /Magyarország Alaptörvénye/, sprejet v madžarskom parlamentu 25. aprila 2011, v uvodnom delu, ki nosi naslov Narodno izpričevanje, vöpovej, kak bo Vogrski orsag ravno, delo z narodnosti ali kak smo prva tomé pravli: z manjšinami. Citat je malo dukši, vrejdo ga pa je prejk premisliti.

»Narodnosti, ki sobivajo z nami, so del madžarske politične skupnosti in so državotvorni dejavniki. Zavezuemo se, da bomo negovali in varovali našo dediščino, naš edinstven jezik, madžarsko kulturo in jezik ter kulturo narodnih manjšin Madžarskem in naravne ter ustvarjene vrednote Karpatskega bazena.« (Temeljni zakon).

29. člen pa guči o tom, ka smo dejavni del orsaga kak narodnostne skupnosti tö, pa mamo svoje posebne pravice, s šterimi lejko živimo. Inda svejta tau nej tak bilau, da so se mogli pripadniki Slovincov se tö na silo samok vogrski včiti v šauli, pa so Vaugre poslali v šaule za školnike ali pa na urade (hivatalokba), naj se naši lidgé bole vogrski pogučavajo, narodnost pa naj se asimilira - naj grata cejli orsag samok domovina vogrskoga lüdstva. Zdaj nam zakon dopüsti, lejko povem ponüja, naj ostanemo, za koj smo se rodili, naj ostanemo Slovence pa Slovinci, ka so bili naši stariške pa stari stariške! Kak so nam gospaud plebánoš Kühár dostikrat predgali: »Slovinci smo bili, Slovinci smo, Slovinci ostanemo, naj ostanemo Slovinci naša deca tö«. Temeljni zakon Vogrske v 29. paragrafi tau zdaj sploy zagvüšno nam dopüsti, šteroga podraobnom dopuni zakon o pravicah narodnosti.

(1) Narodne manjšine, ki žive na Madžarskem, so državotvorni dejavniki. Vsak

madžarski državljan, ki je pripadnik katere od narodnih manjšin, ima pravico do svobodnega izražanja in ohranjanja lastne identitete. Narodnim manjšinam, ki žive na Madžarskem, je zagotovljena pravica do uporabe maternega jezika, osebnih in skupnostnih imen v svojem jeziku, do negovanja lastne kulture in do izobraževanja v maternem jeziku.

(2) Narodne manjšine, ki žive na Madžarskem, lahko ustanovljajo manjšinske samouprave na lokalni in državni ravni.

Temeljni zakon v poglavju (fejezet) DRŽAVA dolauči, ka je Parlament, tadele kakšne obveznosti (kötelesség) pa štere pravice ma parlament, kak toga trbej gor postaviti, što so lejko poslanci pa kak poslanci lejko gratajo parlamentarji.

Tü je doj napisano tao tö od

njem na volitvah, ki omogočajo svobodno izražanje volje volivcev, na način, ki ga dolo-

ča izvedbeni zakon.

(2) Sodelovanje narodnih manjšin, ki žive na Madžarskem, pri delu parlamenta ureja izvedbeni zakon.

(3) Splošne volitve poslancev v parlament potekajo - razen v primeru razpusta ali samo-

Az országgyűlési képviselők választása egyfordulós, a választópolgárok két szavazattal rendelkeznek: egyrészt voksolhatnak arra, kit szeretnének az egyéni választókerületükben (ebből 106 van) képviselőnek, másrészt a másik íven arról dönthetnek, hogy az országos pártlistáról melyik pártot támogatják. Az országos listán 93 országgyűlési mandátum sorsa dől el.

Azok, akik kérték a helyi választási irodától, hogy nemzetiségi választóként vehessenek részt a választáson, nem pártlistára, hanem nemzetiségük listájára voksolhatnak. A nemzetiségek kedvezményes mandátummal kerülhetnek az Országgyűlésbe.

leta 2011, ka narodnosti tö lejko pošlejo svojoga vö odba- branoga človéka, što de delo za njini interes, ka se naj narodnostim tö lejko vse pravice spunijo, naj nišče ne more povedati, ka z narodnostno identiteto nikam ne more pri- ti, ka se je nej vrejdo gezika včiti pa kaj takšoga. Té 2. člen tak pravi:

(1) Poslanci parlamenta se volijo na podlagi splošne in enake volilne pravice, z neposrednim in tajnim glasova-

razpustitve parlamenta - aprila ali maja v četrtem letu po izvolitvi prejšnjega parlamenta.

V 3. točki piše, ka gda je leto za državne ali parlamentarne volitve, tau se té pri nas na Vogrskom sprtolejte/spomladi dogaja. Vsi vidite pa čüjete, ka se stranke že več mesecov pripravljajo na kampanjo, štera se po pravici začne 17. februara.

Predsednik Madžarske János Áder je 11. januara razglašalo

MADŽARSKEM – 8. APRIL 2018

den parlamentarnih volitev na Madžarskem in dolaučo den: volit parlamentarne po-

slanke in poslance moramo iti v nedelo, 8. aprila. Tau je človekova pravica pa državljanska pravica, trbej s tau pravico aktivno živeti. Tak pravi o tem Temeljni zakon, po šterom se vsi drugi zakoni rodijo na Vogrskom, pa po šterom lejko kak državljani vodimo svoj žitek v individualnom pa v poslovnem življenji, se šaulamo, si delo spravljamo, družino gor držimo, zdravo živimo ali se zdravimo, ižo mam pa tak ta dale.

XV. člen Temeljnoga zakona tak pravi:

(1) Vsi so pred zakonom enaki.

(2) Na Madžarskem so vsakomur zagotovljene enake temeljne pravice, ne glede na raso, barvo kože, spol, invalidnost, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, narodnostno ali družbeno poreklo, gmotno stanje, rojstvo ali katerokoli drugo osebo okolščino.

XXIII. Člen pa nas spodbuja, ka naj idemo na volitve, pa povejmo, koga bi v parlament radi poslali, što naše brige, pa nas kak skupnost zastaopa v parlamentu, pred drugimi politikami, šteri se odlaočajo od nas.

(1) Vsak polnoletni madžarski državljan ima pravico voliti in biti voljen na volitvah poslancev parlamenta, poslancev skupščin lokalnih skupnosti in županov ter na volitvah poslancev v Evropski parlament.

Po Temeljnem zakonu Madžarske, po narodnostnem zakonu in volilnem zakonu tudi letos imajo pravico pripadniki katere koli narodnosti na Madžarskem, tak mi Slovenci to za izvolitev svojega zastopnika v vogrskem parlamentu, - nas Slovencev je le malo, v našoj priliki zagovornika, za toga volo, ka nas

je menje, liki kelko glasov bi potrebno bilau za tao, naj lejko mam poslanca s punimi pravicami, šteri v parlamentu lejko gumbi to poklači, gda se odlaučajo, mi pravice glasovanja v parlamentu dočas ne bomo dobili, dokeč se volilni zakon ne spremeni.

Do 7. februarja bo vsaki prebivalec obveščen, ali je na listi kot volivec.

Te Vi to zvejte, če ste se za narodnostne volivce že pred tem to nüt zapisali - ste pri registraciji označili B točko to, s šterim vöpovejte, ka na narodnostno listo ščete dati svoj glas.

Tisti volivec, šteri je tau zamüdo, lejko do 23. marcüša naredi tak, ka vö spuni obrazec: <http://www.valasztas.hu/documents/20182/211767/Nemzetiségi+választópolgárként+történő+nyilvánartásba+vétel>. Če ste se že pred štirimi leti ali med časom naknadno po volitvah registrirali, pa ste II. del B točko to nut okraožili, té nemate drugoga dela, samok iti na volitve 8. aprila.

Ki pa še niso registrirani, za to imajo možnost po navodilih, napisanih v madžarskem jeziku.

Pri tem Slovencem na Madžar-

skem pomagajo predsednik DSS Martin Ropoš in člani Državne slovenske samouprave ter sodelavci na Uradu na Gornjem Seniku, Laci Kovács v Števanovci; predsednica Klara Fodor in aktivisti Društva porabskih slovenskih upokojencev v Monoštru in okolici, jaz in moj kolega Ferenc Sütő. Vprašajte in prosite za pomoč, če je to nujno.

Etak Slovenke pa Slovenci lejko date svoj glas za individualnega poslanca, šteri zastaupa našo volilno okrožje, ka je do tega mau tü pri nas državni sekretar V. Németh Zsolt biu. Lejko date svoj glas na narodnostno listo Slovencev, ka je to državna lista, če ste se za narodnostnega volilca registrirali, tau se pravi, ka ste na posebnem volilnem imeniku za slovensko narodnost gor napisani. Ali pa date svoj glas na državno listo štere od strank, štere imajo té liste postavljene, pa vam tam na volišči v vesi ali v varaši člani volilne komisije v roké dajo.

Državna slovenska samouprava (DSS) je pooblaščená krovna slovenska organizacija, štera ima pravico postaviti volilno listo z najmanje trejmi kandidati za zagovornika v madžarskem parlamentu, ki go nato potrdi državni volilni odbor.

Ge lepo prosim vse Slovenke pa Slovence na Vogrskom, ka se dajte napisati (registrirati) za narodnostnega slovenskega volilca, ka če rejsan nema naš zagovornik ali zagovornica pravice glasovanja v parlamentu, itak dosta lejko naredi za Slovence na Vogrskom, največ pa za cejlo Slovensko Porabje, vej pa v toj krajini živi največ Slovencev na Vogrskom.

Erika Köleš Kiss
slovenska zagovornica

Mura Raba tour

S ČOLNI PO MURI IN RABI, PEŠ IN S KONJI OB MEJI

Televizija As iz Murske Sobote, ki je v preteklih letih s partnerji (eden glavnih je bila monoštrska televizija) dvakrat uspešno sodelovala v čezmejnem projektu Mura Raba TV, je v aktualnem programu sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Madžarska vodilni partner v turističnem projektu Mura Raba tour. Zanj bodo partnerji - na slovenski strani meje sta to Občina Šalovci in KOČLJEVINA, zavod za usposabljanje in zaposlovanje invalidnih oseb, na madžarski pa občini Csörötnek in Andovci ter Turistično društvo Monošter in okolica - pridobili nekaj manj kot 675 tisoč evrov, skupna vrednost projekta pa je 793.608 evrov. Projektni partnerji bodo v obdobju treh let - projekt se je začel izvajati 1. novembra lani - ustvarili turistični produkt Mura Raba tour s štirimi programi: vodnim, konjeniškim, pohodnim in kulturnim turizmom. Na novi čezmejni vodni poti se bo mogoče voziti z rafti in kanuji (v Csörötneku bodo lahko tudi prenočili v obnovljenem kampu ob Rabi), spoznavati poti in skrivnosti upornikov krucev in zgodovino graničarjev v novi muzejski zbirki, postavljeni v stražnici v Čepincih. Ob nekdanji železni zavesi se bodo ljudje lahko sprehajali, jezdili in se zapejlali s konjsko vprego. Nekaj več podrobnosti je predstavil direktor Televizije As Simon Balažic.

»Zato ker se je razpis spremenil, nismo mogli več nadaljevati s sodelovanjem obeh medijev, ampak smo pripravili turistični program, ki bo povezal Muro in Rabo, ki se obe na koncu izlita v Donavo, tukaj na našem območju pa povezuje Slovence na obeh straneh meje,« je povedal Simon Balažic in pojasnil, da bodo imeli na vsaki strani meje tudi po eno investicijo, in sicer bodo v Csörötneku obnovili tamkajšnji kamp ob Rabi, v Čepincih pa bodo obnovili nekdanjo stražnico. Tam naj bi poleg muzejske zbirke nastal tudi center za druženje. »Pomembno je tudi to, da se bo vse začelo in tudi končalo ob vodi. Turisti bodo svoje popotovanje začeli na Rabi in končali na Muri ali obratno. Poleg tega pa bomo obnovili tudi staro zgodbo o krucih, ogrskih kmečkih upornikih, ki so se sprva borili proti Turkom, nato pa so se spoprijateljili z njimi. Moj oče, ki je doma iz Dokležovja, mi je povedal, da so imeli ljudje v teh krajih pozitiven pogled na kruce, saj so bili tudi borci za reveže,« je razložil Balažic. Dejstvo je, da so kruci večkrat vdrli tudi na ozemlje današnje Slovenije. Ogrski Slovenci so jih podpirali tudi zato, ker so jih branili pred ropanjem avstrijske vojske in srbskih čet. Slovenci so pomagali krcem zavzeti grad v Gornji Lendavi, danes Grad, in pregnati štajerske čete pri Monoštru. János Draskovich, madžarski rojalist in njegova vojska sta 1705. leta premagala kruce in Slovence pri Rakičanu: »Od Mure pa do Rabe bomo naredili pot krucev. Pri Veržeju se ve, da so vdirali tudi na drugo, prleško oziroma štajersko stran Mure. Pri Rakičanu je bila torej omenjena bitka, v Šalovcih pa nimajo cerkve. To pa naj bi bilo zato, ker naj bi jo kruci podrli.

Na vseh teh točkah, vse do Monoštra, bomo predstavili te zgodovinske dogodke. Na poti krucev se bodo povezali tudi ponudniki turističnih storitev, predvsem tisti, ki ponujajo hrano in prenočitve. Poleg tega naj bi ob meji uredili še pot, ki bo vodila od števanovskega do čepinskega graničarskega muzeja, delno tudi ob nekdanji železni zavesi. Turisti se bodo na pot lahko podali peš, lahko pa tudi s konji.

Silva Eöry

PREKMURJE

Krau šnopsa

Novine Vestnik so se že drugo leto po redi odlaučile, ka do pripravile tekmovanje, na sterom do vöodabrali Krala šnopsa. Tau je stara špila s kartami, stero tüdi v Porabji sigurno dobro poznate. V Prekmurji so se za kartanje furt nücale, in tüdi na ton tekmovanji se, vogrske karte s štirimi simboli, hercom (srcon), tikvijo, zeldjom in žalodom. V prvom predtekmovanji, stero je bilou v krčmi Kuha Kuhar - Kosi v Puconcaj, je kartalo 108 lidi. Gvino je 78-letni Janez Kuhar iz Bakovec in si prislužo darilni bon za 160 evrov. Zmagovalec je pravo, ka karta že od malih naug, gnesden pa s pajdaši redno karta dvakrat kedensko. Pouleg Kuhara si je karto za finale prislužilo ške šest finalistov: Franc Vöröš, Jožef Sreš, Peter Hul, Feliks Kerec, Janez Šipoš in Gregor Nežič.

Po drugom in tretjom predtekmovanji - bili sta v gostilni Jaklin v Črenšovcaj in v Casinoti As v Radencaj - de štrto te petek, 2. februara, v bistroji Petek v Kuzmi, 9. februar v bautoškon centri Tuš Kocet v Lendavi, 16. februara v gostilni Mencigar na Krajni in 23. februara v piceriji Zvezda v Böltincaj. Velko finale, na sterom de najboukši, Krau šnopsa, bogatejši tüdi za gezero evrov, de 9. marca v soboškom hoteli Zvezda.

Prijave za tekmovanje, na sterom leko sodelüvlejo punoletni slovenski državljani, začnejo zberati na den tekmovanja ob 17.30, kartanje pa se začne pou vöre kesnej. Prijavnina znaša osem evrov, vsakši igravec pa za te peneze dobi komplet kart, večerdjo in še kakšno presenečenje.

Silva Eöry

Metod Gutman - mladi prekmurski vinogradnik

Z VINOM PANON V SVET

Metod Gutman, mladi Prekmurec, steri se je med šoulanjom navčo, kak trbej delati biznis (na Ekonomski fakulteti v Ljubljani je zgotovo študij podjetništva), se je odlaučo, ka de si probo svojo vsakdanešnji krüj služiti z vinom.

Gutmanovi majo na bregaj, steri se zovejo Filovski gaj, že duga leta gorice: »Moj oča je nej paver, on kak škonik vči likovno vzgojo. Smo pa furt meli gorice, stere sam ges zdaj prejke vzeu kak mladi prevzemnik. Že te, gda sva s sestro ške v vrtec odila, naja je mama dostakrat s sebov vzela v gorice. Ona je okapala, müva sva se tam špilala. In tak kak sam gor raso, sam tüdi ges začno pomagati. Vidlo se mi je, ka sam biu v stiki z naravo, tüdi sledkar, gda sam že v šaulo odo. Že te me je začnilo zanimati tüdi podjetništvo (vállalkozás), tak ka sam te tau üšo študerat. Samo te sam ške nej brodo,

veka že od malih naug trbej spodbujati v tisto smer, sterga zanima. Na žalost je pri

Metod Gutman

nas v Sloveniji glyj naaupek, vse trbej podreti, pa te na nauvo začniti.«

Metod Gutman pravi, ka je kak dejte nej biu furt srečen, če je

diji, v vinski pokrajini Bordo, in je »dosta znanja, stero se je te prenašalo naprej, domau

prineso. Tau znanje o vini je šlo iz roda v rod. V začetki je tau bilou kak hobi, smo pa kesnej meli že 3800 trsov, tak ka smo tau vino te že nej mogli več sami spiti. Me je pa srce bolelo, ka je prišo eden s cisterno pa tau za male peneze odpelo.«

Po študiji je Metoda Gutmana pout nej včasi pripelala domau. Zatau, ka je v Prekmurji

nej najšo primernoga dela, je šau za leto in pou kak navaden delavec, monter, prejke ene slovenske firme delat v Belgijo: »Tau sam napravo zavolo toga, ka sam si škeu neka penez prislužiti, pa tüdi zatau, ka neka nauvoga spoznam. Mi smo monterali stene v fabrikaj, stera vrasva delajo. In te mi je po glavi odilo, ka je bole zdravo, gemati vrasvo ali spiti en deci vina na den. Me je pa tau delo navčilo, ka moreš biti natančen (pontos) in vztrajen (kitartó), pa se da marsikaj napraviti. Gda sam vse tau povezo, sam vido, ka mo probo svojo eksistenco poiskati ob pomauči goric v domanjom Prekmurji.«

Na Filovskom gaju, na robu Panonske nižine, pouleg domanjnih na skrbi ma ške neka drugih goric. Na žalost je gnesden tak, ka dosta starejših vinogradnikov ne more več samih v goricaj delati, njihovi mlajši pa se s tem delom neškejo več spravlati, zatau ga prosijo, naj jih on vzeme v arendo. »Kak so lidge čüli, ka je nekši mladizagrabo za tau delo, so si zdeunoli. Glyj gnes so me pa zvali eni, ka naj bi prejke vzeu njihove gorice. Rejsan je tak,

ka gnesden tau več za hobi skor nemreš delati,« pove Metod Gutman in prizna, ka je tau napravo tüdi zavolo toga, ka je dobro, če maš gorice na več mestaj, ka če pride sren, vse ne zmrznejo.

Če te kaj te dni odili po Filovskom gaju, te vidli, ka se pri Gutmanovih neka dela. Ob pomuču penez, stero je kak mladi prevzemnik kmetije daubo od rosaga, je Metod začno prenavlati in širiti vinsko klejt. »Eno leto smo čakali na papere, zdaj pa smo z deli že nad zemlöv. Meli mo degustacijski plac, pa tüdi vinoteko,« pove sogovornik in cujda, ka brez pomoči držine ne bi šlo. Sestra je študerála agronomijo in ma dosta znanja, oča pa je pomago tüdi pri izdelavi etikete za vino blagovne znamke Panon. »Če škeš priti v svejt, moreš meti eno šurše ime, nemreš se z imenom in priimkom pojavljati. In tak smo mi odabrali ime

Že kak mladi pojep je rad delo v goricaj

Panon, vej pa je tüdi tü pri nas bilou Panonsko mordje. Spirala, stera je en tau blagovne znamke, pa kaže, ka iz globine demo prauti vesolji,« je ške raztolmačo mladi vinogradnik in vinar, steri kupce tak išče, ka »odim se pa ta. Glyj včera sam biu v Ljubljani na sedmi djilejšaj. Sedeti doma in čakati, ka de neške prišo k tebi, pa de pravo, ka se njemi naše vino vidi, toga gnesden nega. Moreš ga prvo ti najti.«

Silva Eöry
Foto: osebni arhiv

Z deklino Lariso na soboškom martinovanji

ka do mi gorice pomagale, ka se napautim na svojo podjetniško pout. Tau dvaue sam povezo najbole te, gda sam prejke študentske izmenjave Erasmus üšo za pou leta na Portugalsko, v Lizbono. Te je mene komaj v glavi preklopilo, vej pa mi doma že neka takšoga, ka leko spremenim v biznis, mamó. Zakoj bi si neka nauvoga zmišlavo, če nej trbej. Moj sostanovalec v Lizboni, Avstrijec, mi je pravo, ka je pri nji tak, ka člo-

mogo titi v gorice delat. »Priznam, ka mi je včasi tüdi na živce šlo, gda so se drugi šli špilati, mi pa smo šli v gorice. Me je pa vseeno tau potegnolo, sploj te, gda sam študero, mi je prav pasalo, ka sam prišo domau in delo v naravi. Sploj fajne je bilou te, gda sam že znau pomagati delati tüdi z vinom. Gda sam biu devet let star, mi je oča tau že pokazal,« je raztolmačo sogovornik in povedo, ka je njegov pradek delo v Franciji na enoj gaz-

Družina je ognjišče ljubezni, ki služi

V nizu predavanj *Krščanski sredini večeri* je 17. januarja v monoštrskem refektoriju predaval sombotelski škof dr. János Székely. Naslov njegove-

zvezd (Raz 12,1). Sveto pismo torej pravi, da je Jezusova mati kraljica nebes. To potrjuje Devica Marija tudi v svoji hvalnici: „*me bodo vse gene-*

manjka, to pomeni, da zakon ni bil nikoli veljavno sklenjen, potem se lahko začne cerkveni postopek za ničnost zakona. Če se izreče ničnost zakona, lahko prejema zakramente, še posebej spoved in obhajilo.»
- Velikokrat slišimo izraz 'ljubezen, ki služi'. Kaj to pomeni?

šćanstvo je neverodostojno, če svojo pozornost namenja le Bogu in molitvi in ne opazi bližnjega. Tudi Jezusova prilika o usmiljenem Samarijanu nas poziva k temu. Naši Cerkev je zelo pomembno, da ne govori le o skrivnosti ljubezni, temveč jo tudi pokaže do najbolj revnih, do najbolj

Sombotelški škof dr. János Székely med predavanjem

Refektorij v Monoštru je bil nabito poln

ga predavanja je bil Družina je zibelka življenja. Gospod škof je v uvodu govoril o tem, kako mora dati človek svoje življenje drugemu človeku kot darilo, da ne sme pozabiti, da dvakrat izrečeni DA prinese novo življenje, ki je spočeto iz ljubezni.

Škof se je skliceval na besede apostola Pavla in rekel, da je zakon »velik misterij«, saj ta plemeniti DA spremeni vse dotakratne stike, vse človekove relacije. Kaj to pomeni? Ko moški in ženska izrečeta DA, v njem odmeva ljubezen Boga, stvarnika. Zakonska obljuba je obenem obljuba Bogu. Na lestvici ljubezni bo prvi in obenem najpomembnejši člen zakonski par. Zakonski DA je potrebno izreči vsak dan, in to ne le z besedami, je izpostavil škof, ki je odgovarjal tudi na vprašanja.

- *Kako naj častimo oziroma kako moramo častiti blaženo Devico Marijo? Tako kot ostale svetnike, h katerim se ob priliki zatekamo po pomoč?*

»Sveto pismo večkrat omenja posebno mesto Jezusove matere v zgodovini odrešenja. V Knjigi razodetja lahko preberemo: „*Na nebu se je prikazalo veliko znamenje: žena, obdana s soncem, in luna pod njenimi nogami, na njeni glavi pa venec dvanajstih*

racije imenovala blaženo. B.D. Marija ima posebno mesto med svetniki. Zakaj? Ker se je iz Device Marije utelesil Bog. Da bi se lahko Bog v svojem bistvu pojavil v zgodovini, je moral biti nekdo, ki je z vsem svojim bitjem rekel DA.«

- *Tisti, ki cerkveno niso poročeni, toda po civilnem pravu živijo v zakonski zvezi, kako lahko prejema različne zakramente (krst za odrasle, birma ali sveto obhajilo)?*

»Če nekdo ni prejel svetega zakona, je pa človek odprtega srca in išče Boga ter bi se rad približal veri, tistega Cerkev z veseljem sprejme. Po tem, ko pridobi osnovna znanja o veri in jih tudi sprejme ter se vklopi v življenje Cerkev, dobi možnost za prejem zakramentov. Če sta oba prosta, potem lahko skleneta tudi sveti zakon.

Če pride do razdrtja svetega zakona, je potrebno raziskati, ali je bil cerkveni zakon veljavno sklenjen in popoln pred Bogom. Da bi bil zakon popoln in veljaven, morata zakonsko obljubo iskreno (iz duše) izreči oba. In ne le z besedami, tudi iz srca morata hoteti zakonsko zvezo – zvezo ljubezni – in sicer brez pogojev in izključno-dokončno. Če pri „DA“ (zakonski obljubi) nekaj

»Jezus je rekel: ...tudi vi ljubite drug drugega. Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci. Najpomembnejša zapoved je dvojna ljubezen, torej ljubezen do Boga in do bližnjega,« je začel odgovor gospod škof. »Naše kr-

nebogljenih. Najpomembnejše sredstvo prenašanja, širjenja evangelija je verodostojno služenje sočloveku,« je odgovoril sombotelski škof dr. János Székely.

László R. Horváth
Prevod: M. Sukič

Prisluhnimo tudi mi Bogu

Pri prvi slovenski sveti maši v Monoštru v letošnjem letu je gospod vikar Franc Režonja v svoji pridigi predstavil kot vzor za vernike življenje preroka Jone, ki je zmeraj ubogal Boga.

L.R.H.

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Sprtulejt se začne obnovev tržnici v Somboteli

Skur 1,5 milijarde forintov pocerajo za moderniziranje sombotelske tržnice. Zidine se zvüna pa znautra obnovijo v treh fazah, tak ka cejli čas de odprta tržnica za obiskovalce. Plani so v tej dnevaj gratali kreda, tak ka potejm, prejk javnoga razpisa, samo že tisto firmo de trbelo vöodabrati, stera da dela opravala. Če se prvo paut posreči najdti izvajalca (kivitelezö), te do konca sprtulejti, najkasneje julija de se začnilo delo, dapa zavolo tauga se nej trbej bojati, tržnica de zato vsigdar odprejta. Zato ka gnauk do prvo halo obnavlali, gda s tauv zgoutauvijo, samo potistim stanejo vcuj k drugi hali. Tak ka na vüzem šunko, hren pa čokoladne zavce sto šké, si leko na tržnici küpi. Zavolo obnavljanja se ponedelska tržnica »žibi« (bolšji sejem), gdé vsakši vse leko odava, ka ma več nej trbej, se tö preseli v Gayer park. Zdaj tak vögleda, ka ta cejla investicija pa delo, če se posreči javni razpis, tak paudrugo leto de držala. Med dvöma halama je dotejga mau eden vauski trnac bejo, tau se zdaj na vekšo zozida pa baude eden vekši trnac napravlani, gdé do blago leko vozili na tržnico. Vö se menijo še vrata, gdé lüstvo nutraodi, na edne vekše pa lepše pa se obnovijo v obadvej hali WC-ji pa sanitarije. Zvün tauga se še napravi edna paut, gdé se invalidi brezi pomauči sami leko pripelajo na tržnico. Če se znautra pa zvüne obadvej hale obnovita, potistim do še parkirišče modernizirali, aj kak najležej leko sparkirajo tisti, steri do šli na tržnico kipüvat.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Serija stavk v javnem sektorju

Več sindikatov javnega sektorja je v sredo, 24. januarja, pripravilo enodnevno opozorilno stavko pod geslom Vrnite nam odvzeto!, zaradi česar je ponekod delo stalo tudi ves dan. Prva v seriji stavk v javnem sektorju je bila stavka, ki jo je organizirala pogajalska skupina, v katero se je povezalo 16 sindikatov z različnih področij dela, od državne uprave, vzgoje in izobraževanja, zdravstva, kulture, sociale in pravosodja. Stavko so podprli tudi predstavniki nekaterih drugih sindikatov, ki so se stavkajočim pridružili na protestnem shodu (na njem se je zbralo več tisoč ljudi), ki je bil pred stavbo vlade. Sindikati so vlado opozorili, da je z ločenimi dogovori s posameznimi skupinami, predvsem zdravniki, posegla v enoten plačni sistem. S stavko so zahtevali, da se znova vzpostavijo ustrezna razmerja in popravi jo plače tudi drugim. Glavni vladni pogajalec, minister za javno upravo Boris Koprivnikar, je zagotovil, da je vlada pripravljena na dialog, a ne more sprejemati zavez, ki bi bile škodljive za državo. Po vladnih izračunih bi namreč vse stavkovne zahteve pomenile 991 milijonov evrov in je zato nemogoče ugoditi vsem. V sredini februarja se napoveduje še nekaj ločenih stavk. Prvi jo bodo izvedli policisti, in sicer 12. februarja. Za dan pozneje, 13. februar, so stavko napovedali v sindikatu delavcev v zdravstveni negi Slovenije in Sindikat zdravstva in socialnega varstva Slovenije, ki se prav tako želita ločeno pogajati. 14. februarja pa bodo stavkali v Sindikatu vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije, zaradi česar bosta omejena varstvo otrok in pouk v šolah.

Gornja Radgona: Letos šest različnih sejmov z najpomembnejšim – Agra

NA MLADIH KMETIH PODEŽELJE STOJI

Vodstvo Pomurskega sejma v Gornji Radgoni (predsednik uprave Janez Erjavec) je pohitelo z letošnjo napovedjo dogodkov, ki se bodo

mu, dobro obiskane pa so bile tudi ostale sejemске prireditve. Gornjeradgonski mednarodni kmetijsko živilski sejem je ob Celjskem obrtnem sej-

svojo pestrostjo, zlasti pa z novostmi, vsako leto vzbudi veliko pozornost, ekološkemu kmetovanju in drugim področjem. Zmeraj so zanimivi

države, ki bodo sodelovale na Agri, so Avstrija, Madžarska, Hrvaška, Italija, Srbija posebej z Vojvodino, nekdanjo žitnico Jugoslavije, Turčija in zagotovo še katera.

Z mednarodnim kmetijsko-živilskim sejemom Agra je povezan tudi *Agroslo-mak*, manjšinska koordinacija, v katero je vključena razvojna agencija *Slovenska krajina* iz Porabja, iz Avstrije Skupnost južnokoroških kmetov in kmetov, iz Italije Kmečka zveza Trst in iz Hrvaške Kmetijsko-izobraževalna skupnost Gorski kotar. Tako je Porabje že vrsto let ustrezno zastopano na Agri. Stojnica razvone agencije je na prostoru, kjer gre mimo, in se tudi zaustavi, večina obiskovalcev sejma.

Pomurski sejem je z leti razširil svoj program na skoraj celo leto in se tudi kadrovs-ko okrepil, da zaposleni in sodelavci zmorejo speljati vse projekte, ki niso samo tik pred odprtjem sejmov in med njimi, marveč tudi vmes, kajti v okviru sejma potekajo tudi številna ocenjevanja vin, mlečnih in mesnih izdelkov, živine pa tudi tehnike.

Tekst in fotografija: E. Ružič

Kruh naš vsakdanji lahko rečemo za vsakoletno predstavitev najrazličnejših pekovskih izdelkov; ne samo na sejmu, tudi v trgovinah se je pestrost pekovskih izdelkov v zadnjih dveh desetletjih bistveno izboljšala in se približuje, denimo, ponudbi v sosednji Avstriji

zvrstili od aprila do jeseni, z najpomembnejšim, kmetijsko-živilskim sejemom Agra, ki bo od 25. do 30. avgusta. Novinarsko konferenco so imeli tik preden so v Berlinu odprli *Zeleni teden*, največji kmetijski sejem na svetu, na katerem sodeluje že vrsto let tudi Slovenija. Pred leti sem, v skupini novinarjev, obiskal *Zeleni teden* in ugotovil, da je en dan za ogled le toliko, da obiskovalec začuti velikost razstave.

Kot je bila pred dvema letoma država partnerica Agre Madžarska, lani Kitajska, bo letos nekdanja najjužnejša jugoslovanska republika, zdaj samostojna Makedonija. Slogan 56. Agre bo »Na mladih kmetih podeželje stoji.«

Na lanskih štirih sejmih so našli okoli 140 tisoč obiskovalcev iz Slovenije, sesednjih Avstrije, Hrvaške, Madžarske in tudi iz drugih evropskih držav. Največ obiskovalcev je vedno na Agri – mednarodnem kmetijsko-živilskem sej-

mu najpomembnejši tovrstni dogodek v Sloveniji, sicer pa bo letos ob mednarodnem kmetijsko-živilskem v Gornji Radgoni še pet sejmov, najprej spomladi bienalni sejem gradbeništva, energetike, komunale in obrti *Megra*, istočasno še sejem trajnostnih tehnologij *Green*. Aprila bo tretje leto zapored sejem *Medical*, jeseni pa še bienalni mednarodni sejem obrambe, varovanja, zaščite in reševanja *Sobra*, na katerem bo državno tekmovalje gasilcev. Pričakujejo jih kar 5 tisoč.

Slogan Agre 2018 bo, kot zapisano v naslovu, *Na mladih kmetih svet stoji*, posebna pozornost pa namenjena svetovnemu dnevu čebel, 20. maju, ki je bil proglašen na pobudo Slovenije, pridelovanju hrane iz naše bližine, generacijski pomladitvi, kar lahko povežemo z osnovnim sloganom, na inovativnosti, znanju in povezovanju, trajnostnem razvoju, gospodarjenju z gozdovi, kmetijski tehniki, ki s

zasejani manjši nasadi poljščin, ki jih je na slovenskih njivah nekoliko manj, kot sta ajda, ki sicer postopoma pridobiva na pomenu, še zlasti pa lan, ki ga skoraj nikjer ne gojijo več. Svoj stalni prostor ima tudi Srednja biotehniška šola Rakičan. Do zdaj znane

Forum o urbanistični podobi Monoštra

zaščitenih območjih. Poudaril je tudi, da so v predmestjih Monoštra – med njimi je tudi Slovenska ves s Slovenci in Rábafüzes z Nemci (Hieneci) – evidentirali stavbno dediščino, ki je precej različna.

L.R.H.

URA PRAVLJIC MALO DRUGAČE

V okviru projekta *Ranljivi ranljivim nas je v četrtek, 11. januarja 2018, obiskala ljutomerska knjižnica, ki je gornjeseniškim učencem od 1. do 4. razreda pripravila uro pravljic.*

Sodelovanje s Splošno knjižnico Ljutomer, ki se je na nek način začelo že prejšnje šolsko leto, se nadaljuje tudi v tekočem šolskem

slabovidne (poleg navadnega besedila je napisana tudi v brajlovi pisavi) predstavila pravljico Žiga špaget gre v svet, zatem pa še pravljico Tigrasta preproga. Obe pravljici je pripovedovala zelo počasi, s pomočjo slikanic, tako da so učenci res lahko razumeli in sledili zgodbam. Seveda pa smo na koncu ure razumevanje jezika tudi preverili. Pravljlično uro smo

letu. Bralno potovalna malha, kot oni imenujejo obisk knjižničarke, ki s knjigami pride na dom, se je tokrat ustavila pri nas: na DOŠ Jožefa Košiča na Gornjem Seniku. S polno vrečo knjig, ki so bile najrazličnejših vsebin in oblik (od navadnih slikanic, do 3D knjig,

zaključili še z nekaj enostavnimi ugankami.

Ura pravljic je prehitro prišla h koncu, zato smo sklenili, da takšno stvar moramo še ponoviti. Vsi vemo, da je branje in z njim povezana bralna pismenost dandanes pri mladih zelo na nizkem nivo-

knjig za slepe in slabovidne ...), je knjižničarka obiskala učence razredne stopnje. Učenci so lahko knjige prelistali, pretipali in si jih pogledali podrobneje. Prav tako so vsi učenci dobili tudi dve knjižni darilci, broško ter nalepko z logotipom »bralno potovalna malha«. Bili so navdušeni.

Drugi del pravljlične ure pa je bil seveda namenjen pravljicam. Najprej je knjižničarka nazorno in s pomočjo slikanice za slepe in

ju, zato je takšna vrsta spodbude zagotovo zelo pomembna, da bi otroci več in z večjim veseljem posegali po knjižnem gradivu. Najlepša hvala celotnemu timu Splošne knjižnice Ljutomer za ta dogodek, posebej pa ge. Sandri Šömen za izvedbo pravljlične ure. Upamo in se veselimo, da bo »bralno potovalna malha« kaj hitro spet prišla na Senik.

Besedilo in slike:

Nino Gumilar, učitelj asistent

PUSTNA PREDSTAVA

16. januarja smo imeli dve predstavi v kulturnem domu v Števanovcih. Dopoldne so nastopili lutkarji v okviru bralne značke, ob pol dvanajstih se je začela predstava za najmanjše iz vrtca in za učence nižjih razredov o pustnem času. Tiger in svinja sta predstavila, kako se je treba pripraviti na pust v gozdu. Igra je bila povezana z veliko informacij, igralca sta vključila tudi občinstvo.

*Agica Holecz
ravnateljica*

Odlikovanje ob Dnevu madžarske kulture

Na proslavi ob dnevu madžarske kulture je prejela odlikovanje monoštrske občine »*Za prosveto Monoštra*« referentka občine Judit Domiter. Odlikovanka je leta 1993 diplomirala na Visoki učiteljski šoli Dániel Berzsenyi kot učiteljica razredne stopnje iz slovenščine in zemljepisa. Na monoštrski občini je zaposlena od 1996. leta. Odlikovanje ji je izročil župan Gábor Huszár.

L.R.H.

... DO MADŽARSKE

Sodišče se je obrnilo na Ustavno sodišče

Podržavitev šole je bila proti-ustavna, se je odločilo sodišče, kamor se je obrnila občina (samouprava) Csömör, saj je vlada podržavila tudi njeno šolo. Pravda z Ministrstvom za človeške vire je trajala eno leto, sodišče je 8. januarja letos obvestilo občino, da je pravdo začasno ustavilo, saj je ocenilo, da več členov zakona, na podlagi katerega so šole podržavili, krši ustavo. Hkrati z začasno ustavitvijo postopka se je sodišče obrnilo na Ustavno sodišče, naj prekliče sporne člene omenjenega zakona. Ustavno sodišče se mora odločiti v roku treh mesecev (90 dni). Podržavljanje in centralizacija šol sta potekala v dveh delih, najprej, leta 2013, je vlada odvzela občinam vzdrževalno pravico, toda za obratovanje stavb so morale skrbeti še naprej občine. Leta 2017 so se morale občine odpovedati šolam tudi kot lastnice in jih prepustiti v brezplačno uporabo državnemu vzdrževalcu.

Niti protivladni volivci ne verjamejo v uspeh opozicije

Po menju Tiborja Zavca, poslovnega direktorja agencije za merjenje javnega mnenja Závecz Research, dobra dva meseca pred volitvami ni sprememb na politični sceni, stranke so zabetonirane, volivci premalo aktivni, le 40 odstotkov volivcev – 3,2 milijona ljudi – pravi, da se bo gotovo udeležilo volitev. Po mnenju Zavca zaenkrat še ni v kampanji takih dogodkov, ki bi lahko aktivirali volivce. To bi najbolj potrebovala levo-liberalna opozicija, saj je na podlagi meritev v državi kakih 900 tisoč volivcev, ki zahtevajo spremembo na vladi, toda niso se še odločili za nobeno stranko. Seveda je vprašanje, ali je FIDESZ premagljiv ali ne, saj bi ga trenutno volilo 33 odstotkov vseh volivcev. Kar se tiče tega vprašanja, so tudi opozicijski volivci precej skeptični.

RADIO MONOŠTER

9970 Szentgotthárd, Gárdonyi u.1.
info@radiomonoster.hu
Tel/Fax: +36-94-554-126

»Več je vredna edna lepa rejč...«

Edna najmlajša penzionistka v Porabju je Eržika Časar, po mošej Nemeš iz Sakalauvec, zato ka je 31. decembra 2017 prišla v penzijo, pa če tak gledamo, ovak je še tō mlada. Prejšnjo soboto so se kolegice pa kolegi slobaud vzeli od nje v vrtcu, gde je štiridvajsti lejt delala. Kak vsikši, ona je tō fejest čakala, ka de v penzijo ūšla, dapa kolegi, najbola pa mlajši njej zato še fejest falijo. Kak je pripovedjala, zdaj de bar več časa mejla za vse tisto, za ka je za volo službe nej mejla časa.

- Eržika, že si fejest čakala, gda baude tisti den, da boš slejdnjič ūšla delat?

»Dostakrat sem zmišlaval, da sem vidla, ka mladi dejo v penzijo, kak je njim dobro, ka njim nej trbej več delati. Gda je pa prišo te cajt, te sem pa brodila, ka potejm več nikdar nemo se ta k njim držala, pa tau je te mena žmetno bilau, najbola slejdnjiva dva dneva. Prvin sem tau mislila, ka vsikši je rad, gda v penzijo dé, samo je pa zato nej tak. Zdaj sledkar, gda sem že doma ostala, te je že pa vse dobro bilau. Istina, zazrankoma dostakrat sem se prebidila, kak sem šegau mejla, samo potistim mi je na misli prišlo, ka pomalek, pomalek, nej trbej skakati, vejpa nikan ti nej trbej titi. Zdaj je tak, ka zazrankoma, gda stanem, te si malo brodim, ka mo gnes delala ali kama mo išla. Zato tau je tō dobro, če mi ranč fali vrtec. Vrtec je skrak, če je tak, te je malo še poglednem pa malo kaj gučimo.«

- Mlajši tō falijo?

»Ranč bi nej mislila, ka de gnauksvejta mena te glas, kak mlajši šimijo, falijo, prvin sem rada bila, gda sem domau prišla, ka je vse tijo bilau. Zdaj se pa taumi veselim, gda nazaj dem k mlajšom pa čujem tisti glas, najbola pa tau mi, gda k mena priletijo pa je malo leko pobaužam. Ali tau me še fejest veseli, gda se na

pauti srečamo, pa mi mlajši pravijo, če pridem nazaj k njim v vrtec.«

- Kelko lejt si delala v vrtci?

»Štiridvajsti lejt sem delala v vrtci, vsevkup pa štirideset delovni lejt mam, zato sem leko zdaj v penzijo odišla. Gda sem šestnajset lejt stara bila, te sem prišla v židano fabriko, dve leti sem se včila, potistim sem pa začnila delati kak tkalka. Pet lejt sem tau delala pa te sem šla rodit, najprvin Liviko, te Balinta pa vsevkup sem tak te pet lejt doma bila. Gda sem nazajšla delat v židano fabriko, te sem v pisarno prišla, tau je mena dobro bilau zavolo mlajšov, zato ka sem na ausmo vōro leko ojdla delat. Pri mlajšaj so mena še dosta pomagali stariške, mati, oča pa tašča tō, zato ka gda je trbelo, te so je oni skrb meli. Sledkar

sem nazajšla delat, te sem napravila še en tečaj za varuško, pa te od tistoga mau sem tū v Sakalovci v vrtci delala štiridvajsti lejt.«

Eržika Nemeš Časar

- Ti si sploy rada bila med mlajši, leko ka bi ti že od začetka mau varuška mogla biti?

»Gda sem vōzopojdla ausmi razred, te sem bautošica stejla biti, vsigdar sem tau mislila, ka de se tau mena vidlo, zato ka tam lejpi gvant odavajo,

galanterija) bila, zato je nej tašo bilau, kak sem dja tau mlada brodila. V tau bauto so najbola Avstrijci odli, pa sprvoga sem edno rejč nej znala nemški, dapa če je mujs, te se človek brž navči tiste reči, ka trbej. Zdaj se tō pa znauva včim nemški.«

- Zaka?

»Vejpa snejo iz Avstrije mam, pa man edno vnukico tō, tak ka se moram nika včiti, če se škemo razmeti. Istina, sneja vej vogrski, zato ka ona se je navčila, aj leko z nami guči, zato se dja te zdaj malo tō potrudim, aj se razmejmo.«

- Kak vidiš te štirideset lejt, brž so taodišle?

»Če tak nazaj gledam, tak brž so te lejta taodišla, ja pa nej pa sem v penzijo prišla. Najlepša lejta so zato tista bila, gda so se mlajši naraudili, tau je še tak, kak če bi gnes bilau, pa tauma je že 36 lejt, ka sva se ženila. Te smo tō tašo vremen meli kak gnes, samo snej je bijo, dapa sunce je lopau sijalo. Vejn, ka so vsigdar tau pravli, kakšno je vremen, gda se ženiš, taši bau žitek. Pa rejsan je tak, nika ne morem lagvoga prajti, lopau živemo, kak mi, tak mlajši nas radi majo, mam dvej vnukici, ka bi nam te še falilo.«

- Če bi leko, te bi še tadala delala?

»Prajli so mi, če škem, leko še tadale ostanam, dapa en beteg mi je vcujprišo, pa te sem na tau brodila, vsigdar sem latejla, vsigdar mi je vōra zapovedala, zdaj že mirno škem živeti. Zato ka človek je vsigdar starejši, mena je več vredno, če sem več leko z družinov, zato ka človek nikdar ne vej, ka bau zranje.«

- Zdaj zato gvušno ka več časa maš, kak gda si v službo odla, maš zdaj kakšni hobi ali delaš kaj tašo, ka dotejga mau nej?

»Dja sem nikak tak, ka zdaj tō nejman več cajta, vsigdar si nišo delo najdem, vsigdar nika trbej delati. Sestra v Ker-

medini žive, njau tō vsigdar poglednemo, sin v Avstriji, ta tō vsigdar demo, tak ka keden brž kaulak pride. Zdaj je en tečaj tū v vesi, gde se tau včimo, kak trbej na računalniki delati, eden izpit (vizsga) sem že napravla, zranje se pa začne drūgi tečaj.«

- Zaka si se glasila?

»Zato, ka zdaj več časa mam, pa če kaj štem pogledniti na računalniki, kakšne recepte ali če e-mail štem poslati, te aj se mi nej trbej mlajšom moliti, aj mi pomagajo. Če mi kaj pomagajo, te brž napravijo, dapa mena ne raztolmačijo, ka so delali pa te drūgo paut itak ne vej, ka pa kak bi trbelo naprajti. Drūgo pa tau, ka gnesden že internet pa računalnik je ranč tak kak telefon, steroga vsikši den nūčaš«

- Kak je bilau zdaj v soboto, gda ste se poslovlili v vrtci?

»Lejpo je bilau, sploy sem nej mislila, ka me tak dosegne. Tak sem čutila, ka so me rejsan radi meli, dosta rauž pa daril sem dobila. Malo smo pili, djeli, pogovarjali pa plesali, tak ka rejsan lopau so se poslovlili od mene, kak kolegi tak županja.«

- Tebe vejn vsikši rad ma, kak mlajši, kolegi, tak vsi, ka so kaulak teba, zato ka ti si taša mirna pa dobro naturo maš.

»Dja sem vsigdar taša bila, ka sem probala vsigdar mirna ostati, vse z lejpo rečtjav dosegniti, zato ka če se čemariš, nika naprej ne prideš. Leko ka je tau tō nej dobro, dapa dja sem taša. Človek tak dosta vse tašoga ma v življenji, ka je nej dobro, samo tisto proba pozabiti, pa vejn zavolo tauga vsigdar samo na lejpo mislimo pa lejpi spomini ostanejo v misli.«

- Eržika, baug plati za pogovor, dja ti nika drūgo ne želej, samo dobro zdravje pa dosta vnukov, aj vas telko baude doma, kelko je zdaj v vrtci mlajšov.

Karči Holec

Družina Nemeš, Eržika pa mauž Laci, dva sina Balint pa Mate, hčerka Livi in vnukica Hanna

sem še včila tiste, stere so se za tkalko včile, samo devetdesettretjoga leta so fabriko zaprli, name so pa taposlali. Vejn samo par mejsecov sem bila doma, pa te sem v ledarni bauti začnila delati kak prodajalka, edno leto pa te sem tak pá rodila sina Mateja. Gda

leko bi se z lüstvom pogovarjala pa tau bi se mena vidlo. Samo mati mi je prajla, aj v židano fabriko dem, zato ka tam dobro služijo pa te sem se ta zglasila. Tak je te tau taostalo, dapa edno leto sem itak leko vōsprobala, da sem v ledarni bauti (usnjena

Slovenija, od kć lepote tvoje ... - 4.

ODPELAJ ME, KAPETAN, PO ŠURKOJ VODEJ

Maurdje je nej pravo maurdje, če se človek ne pela s šifto na njem. Gda smo se tistoga letnoga ponejka šetali v Kopri, smo na pamet vzeli, ka so za drugi den pred podnevom organizerali pelanje po maurdji do varaša Piran pa nazaj. Včasik smo se zglasili, vej so pa nam obečali, ka mo leko na šifti pod vodaup tō malo kaulivrat poglednili.

Tisti večer pa se je eške nika špajsnoga zgodilo. Po čednom telefoni smo samo tak za hejc pisali dvōma padašoma iz Sombotela: »Gé sta vūva?« »Mūva sva v Kopri v Sloveniji,« je prišo valas. Nej smo mogli dali valati. »Mi tō,« smo veselo pisali nazaj, pa se zgučali, ka se dobimo večer na štrandi. Tau sta bila padaša z našoga varaša, šteriva smo že najmenje pau leta nej vidli. Venak je Boža rauka tak naredila, ka smo se srečali na slovenskom maurdji. Njiva sta se pripelala iz Sombotela s cugom v Koper pa s sebov vzela svojiva piciklina. Tak sta se vozila po slovenski maurski varašaj.

pa drugim stvarinam pod vodaup. Zmejs so nam v slovenskom pa engleškom geziki pripovedjali o žitki v maurdji. Pelali smo se malo dale pa se stavili tam, gde školjke (kagylók) vküppoberajo. Pod vodaup smo vidli vauže, na štere so se te male stvarine s trdimi lopinjami nakelile. Čednoma ribiči drugo nej trbej delati, samo čakati, ka školjke veuke gratajo, pa je te leko vōpotegne.

Malo po podnevom nas je šift v centri Pirana vōspakivo. Na glavnom Tartininovom trgi (tér) so nekda parkerali čanaklinge, eške pred par desetlejtjami pa autonoge. Zdaj je že vse lepše, na trgi so nakle bejli kamni, nikši mašin ne smeju nut. Istina je, ka morejo šoferge zavolo toga daleč od centra parkerati pa ali pejški ali z malim busom do središča priti, gvūšno pa kaže zavolo toga mali varaš lepši obraz.

krivi ulicaj. Tak je tau po varašaj, šteri so v svojoj zgodovini dugo pod Benetke (Velenca) slišali.

Donk smo najšli edno restavracijo pa prosili, aj nam brž nika žmanoga skūjajo. Tanači-

Kamene zidine po gnakoj minti - dobroj minti

vali so nam špagetine z morskimi sadeži (stvarinami), s paradajsovom sausom. Rejsan so naglo prinesli testau s školjkami, raki pa kalamari, tak smo leko fanj napunili svoje želaudce.

Gda se v Pirani pri maurdji španceramo, na pamet vzememo, ka na veuki kamlaj pa na petani vseposedik lüstvo na sunci leži. Zmejs so pa tū pa tam železne lesnice, po šteraj leko v vodaup splezdijo tisti, ki se škejo v ladnom maurdji kaupati. Njugma je nej špajšno, ka ga v kopalnom gvanti gledajo najgir oči gostov po restavracijaj pa kavarnaj.

Po pauti nazaj prauti Kopri se nam je pá nika zgauldilo. Naš šift je preveč blūzi štranda v Strunjani pelo, tak se je njegvi propeler obisno v lanc kauli kopališča. Motor je kavūlo, šift pa je nej ūšo dale. Kapetan je nej mogo drugo, tak kak je biu v gvanti, je skočo v vodaup. Vzeu je edno veuko sapo pa priplavo pod šift ino oslobaudo propeler. Gda je nazaj na čanaklin prišo, je motor eške

itak nej sto vūžgati. S svojim mornarom, šteri ma je svejto s telefonom, sta donk nika vkūpzošrajfala, tak smo se leko srečno povrnauli v Koper.

Vsikši den smo se dosta kaupali, depa vsikdar smo dali malo na kulturo tō. Našiva padaša iz Sombotela - mladi zakonski par - sta se s svojima piciklinoma ojdla kaupat v Izolo, v veuki varaš med Koprom pa Piranom. Pred lejtami smo bili cujnavčeni, ka smo se po pauti leko z autonami pelali djenau pauleg maurdja pa se čūdivali lepotam veuke sive vodé. Ta poštija pa je bila vleti vsikdar preveč puna, zatok so pred par lejtami oprli naglo poštijo s tunelom. Piciklaši pa so leko veseli, vej se pa leko uni eške dale vozijo blūzi maurdja.

Domanji poznajo eške edno paut, prejk predmestja pa bregauv. Po strmi ulicaj pela poštija do špital na bregej, štere so bolnica za cejlo Obalo, kra-

šom falati travnate zemlé, šteri majo malo sreče, v senci pod drejvami. Kak pravijo, varaši pri maurdji so vsi po gnakoj minti zozidani - depa dobroj minti. V etom mesti smo ranč tak najšli nika nauvoga za gesti: domanji so go zvali »ribja župa«, depa v istini so nam vōprinesli tintne ribe, kalamare v redečoj vodej. Tak zopodi, če štoj šké na dopusti nika »tradicionalnoga« gesti. V Kopri so nam brž leteli dnevi. Če rejsan bi mojiva padaša najraj cejli den na štrandi ležala, mené je nej njalo, pa sem jima organizero vsefelé programe. Istina je, ka človek rad počiva, depa po mojem trbej cajt vōponūcati pa spoznati s kem več. Sploy pa če je popotnik v dalečnoj krajini.

Po par dnevaj na maurdji smo se steli napautiti v dolino Soče (Isonzó), ka bi si poglednili čūdovitno zeleno reko med viskimi plaminami, pa se malo spominali na veuko bojno djenau pred stau lejtami. Depa tistoga zranka je vrejmen tak grdo gratalo, ka smo se raj spakivali v auto pa se odpelali prauti Ljubljani. Lejvalo se je,

Varaš Piran je džundž na slovenskom maurdji

Torkovi zranek nas je najšo na šifti. Pripelo se je iz Ankarana, en par nas gorvzeu v Kopri pa smo se tak pelali dale prauti Pirani. Prva kak liki bi prišli v - po mojom - najlepši slovenski maurski varaš, je šift stano na srejdj vodé. Eden za drugim smo leko doj po stubaj odišli v veuki plastični želaudce ladje, gde smo si vseli na stauce pa se čūdivali ribam

V Pirani smo meli samo en par vōr slobaudnoga cajta pa lačni smo že tō bili. Zatok smo nej splezdili k farnoj cerkvi svetoga Djürina na malom bregej na srejdj varaša. Ge sem se megleno spomino na edno krčmau, gde so sploy dobre ribe pekli. Ka se pa rado zgodi, če nekak v ednom mesti samo vsikšo peto-šesto leto odi, smo brž zablaudili v mali

Pod vodaup je žitek sploy farbasti

jino pauleg maurdja. Mi smo se ranč tak za tau paut odlaučili, pri špitalaj pa smo nikak nej najšli pravoga parkplaca, s šteroga bi od vrkaj poglednili prauti vodej. Od tistec se lepau vidi veuki varaš Trst, gnes na Taljanskom.

V Izoli je skoro kak v Pirani: lüstvo leži na brisačaj na vsak-

gda smo za sebov njali slovensko maurdje, venak so eške oblacke djaukali za nami. Tak nas je pričakala bejla Ljubljana - zdaj bole sürkasta -, ka bi nas eške gnauk prenočila, prva kak bi se napautili v slejdno krajino na svojoj pauti, Gorenjsko.

-dm-

OD NARODNOSTNIH ŠTUDIJEV POUDARJEN PEDAGOŠKI

Februarja 2017 je Univerzitetno središče Savaria v Sombotelu prešlo pod okrilje budimpeštanske Univerze Loránda Eötvösa, od tedaj ga poznamo pod akronimom ELTE-SEK. Na tej visokošolski ustanovi poteka (pod različnimi imeni) že več kot tri desetletja tudi izobraževanje

ne, in sicer slovenske ter hrvaške učitelje. Ali se bo to nadaljevalo?

»Izobraževanje učiteljev je pomemben cilj in naloga naše ustanove, tako prispeva k dobremu delovanju celotne družbe. V regiji imamo zelo dobre odnose s slovensko, hrvaško in nemško narod-

učitelje in profesorje, menim, da se bo vprašanje sčasoma uredilo. Saj bodo tudi dijaki ugotovili, da lahko študirajo v svoji materinščini in da imajo tudi s tem jezikom perspektive v tem prostoru. V preteklosti so ta vidik nekoliko zapostavljali, zdaj pa nam ELTE ponuja nove možnosti tudi na tem področju.«

- Ali načrtujete s študijem slovenščine in hrvaščine na dolgi rok?

»Niti pri izobraževanju pedagoških kadrov ne delujemo za sedanjí trenutek, najkrajši študijski cikel traja 4+1 leto, daljši pa celo 5+1. Tako je tudi pri narodnostnih smereh. Delo, ki ga opravimo sedaj, se bo obrestovalo čez nekaj ali celo deset let. Če pa ne ukrepamo, bodo posledice take, kot jih nočemo videti v prihodnosti.«

Pri stojnici Centra za humanistične študije (BTC) smo srečali predstojnico te organizacijske enote, kamor spada tudi katedri za slovenski in hrvaški jezik s književnostma. *Dr. Katalin Molnár Horváth* nam je pojasnila nekaj podrobnosti v zvezi z narodnostnima študijskima smerema.

- Gospa predstojnica, komu priporočate ta študija, koga vabite?

»Predlagamo ju vsem, ki se zanimajo za narodnostna jezika oziroma za jezika sosednjih držav. Še posebej vabimo tiste, ki so odraščali v narodnostnih družinah, prihajajo torej iz narodnostnega okolja. Oni namreč že razpolagajo z jezikovnim znanjem, kar pomeni ogromno prednost pri študiju. Pričakujemo pa vsakogar, saj se lahko začne študirati tudi brez predznanja.«

- Kakšne možnosti obstajajo za tiste, ki bi želeli kasneje poučevati dva predmeta?

»Zelo smo veseli, da lahko izvajamo ob programih 4+1 tudi programe 5+1, torej tiste

za srednješolske profesorje. V primeru teh programov se lahko humanistične smeri povežejo s smermi madžarščina, zgodovina in angleščina. Zanimivo povezavo pa predstavljajo kombinacije z naravoslovnimi predmeti, in sicer z matematiko, fiziko, zemljepisom in biologijo. Na voljo je tudi telesna vzgoja. Kandidat lahko torej narodnostni študij poveže z vsemi pedagoškimi smermi, ki jih potrebujejo na šoli, kjer naj

je ERASMUS, preko katerih je moč priti v države, kjer se jezika poučujeta.«

- Ali se je kaj spremenilo na narodnostnih katedrah po združitvi z univerzo ELTE?

»Pri narodnostnih smereh ni bistvene razlike, s kolegi na ELTE smo namreč sodelovali že pred združitvijo. Pri nas imamo študijske smeri narodnostni slovenski jezik in narodnostni hrvaški jezik, oba jezika pa se predavata tudi v Budimpešti. Bilo je, ko so ko-

Velika dvorana Univerzitetnega središča Savaria (ELTE-SEK) se je napolnila z radovednimi dijaki

učiteljev slovenskega jezika in književnosti. Letos 24. januarja je univerzitetno središče priredilo dan odprtih vrat, na katerem so se predstavile vse fakultete, oddelki in študijske smeri na ustanovi. O položaju izobraževanja učiteljev in profesorjev narodnostnih jezikov smo povprašali sombotelskega prorektorja za koordinacijo *dr. Istvána Németha*.

- Gospod prorektor, ali je izobraževanje na humanističnih oz. pedagoških smereh postalo kaj drugačno, odkar deluje vaša ustanova pod okriljem ELTE?

»Priključitev je odprla nove dimenzije. Poleg študijskih programov za osnovnošolske učitelje smo letos prvič razpisali študijske programe za srednješolske profesorje. To vsekakor naznanja prihod univerze ELTE v zahodnopredonavsko regijo in predstavlja nedvomno sporočilo, da želi naša univerza postati središče izobraževanja pedagogov v tem prostoru.«

- Vaša ustanova že dolga leta izobražuje narodnost-

nostjo. Radi pa bi nekoliko spremenili svoj profil: namesto programov na stopnji BA bomo dali poudarek na izobraževanje narodnostnih učiteljev na razrednem in predmetnem pouku, kar je še kako pomembno za skupnosti. Neka narodnost lahko živi samo preko svoje materinščine, in če ji mi otežimo uporabo le-te - torej ne izobražujemo pedagogov, ki bi ohranjali in razvijali jezik od najmlajših let -, so programi na MA stopnji in doktorski študiji nesmiselni. Na to dejstvo se želimo osredotočiti, torej v svoj portfelj uvrščamo programe za narodnostne učitelje na razredni in predmetni stopnji, za enkrat za Slovence in Hrvate, nekoliko kasneje pa še za Nemce.«

- Ali bo dovolj primernih kandidatov za te študijske programe?

»Te študijske smeri so izrednega pomena, zato jih bomo izvajali ne glede na število prijavljenih. Sicer pa se tudi sami trudimo za razrešitev problema: če bomo lahko na več šol poslali res ustrezne

Pri stojnici Centra za humanistične študije (BTC) sta goste sprejeli predavateljica dr. Zsuzsanna Mersich in predstojnica dr. Katalin Molnár Horváth

bi se kasneje zaposlil. Ali če je za kaj še posebej nadarjen.«

- Ali so na voljo tudi kakšni nepedagoški programi?

»Za nas je pomembno predvsem izobraževanje pedagoških kadrov, saj v regiji že zdaj primanjkuje učiteljev. Ohranili pa smo prvostopenjski smeri pri obeh narodnostih, to sta narodnostni slovenski jezik in narodnostni hrvaški jezik kot del prvostopenjskega študija slavistike. Tudi ta program je zelo lep, poučujejo se tudi drugi slovanski jeziki. Del uvodnih predavanj je v madžarščini, kakor pa narašča znanje študentov, kolegi prehajajo na dani jezik.«

- Ali ste povezani z matičnima domovinama?

»Obe matici sta naši sosedi in imamo zelo dobre odnose z njima. Naši študentje se lahko tam izobražujejo semester ali več s pomočjo štipendij, na voljo pa so tudi štipendi-

legi z ELTE predavali pri nas, in tudi naši sodelavci so kdaj pa kdaj nastopili v Budimpešti. To sodelovanje je zdaj dobilo institucionalni okvir, stiki so se prenesli na dnevno raven.«

- Kakšna je prihodnost 'mali kateder'?

»Trdno verujem, da ta prihodnost obstaja. Tukaj na Madžarskem se podpirajo narodnostne smeri in lahko pripadniki določenih skupnosti študirajo v materinščini. To velja tudi za študente z madžarskim maternim jezikom v Sloveniji in na Hrvaškem. Te stvari se urejajo obojestransko, z meddržavnimi sporazumi. Upajmo, da tako tudi ostane.«

Rok za prijavo na visokošolske zavode na Madžarskem je 15. februar 2018.

-dm-

SPORED SLOVENSkih TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV

**OD 2. FEBRUARJA
DO 8. FEBRUARJA**

PETEK, 02.02.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 12.00 Ugriznimo znanost: Rekonstrukcija klime v preteklosti, oddaja o znanosti, 12.30 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, Globus, Točka preloma, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Duhovni utrip, 16.25 Zlata dekleta (I.): Presaditev, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Alpe-Donava-Jadran, 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.15 Pujša Pepa: Nagajiva želva, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Štirje letni časi z Biseri, 21.25 Frančevih 80, 21.40 Slovenska polka in valček 2016 - Alpski kvintet, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 23.05 Kockar Bob, francoski film, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.10 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.05 Info-kanal

PETEK, 02.02.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.25 Prislunhimo tišini, izobraževalna oddaja, 9.05 Bleščica, oddaja o modi, 9.50 Hišica v preriji (VIII.), ameriška nadaljevanka, 11.00 Halo TV, 11.30 Dobro jutro, 14.15 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 15.00 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 15.40 Dober dan, 16.30 Halo TV, 17.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), kvalifikacije, 19.10 Male sive celice: OŠ Cerkno in OŠ Sava Kladnika Sevnica, kviz, 20.05 Stekle lisice, slovenski TV-film, 21.30 Zvezdana, 22.15 Večer v Palladiumu (II.), 23.05 Glasbeni spoti, 0.10 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), kvalifikacije, 1.50 Info-kanal, 5.20 Glasbeni spoti

SOBOTA, 03.02.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.50 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 11.40 Tednik, 12.40 Kaj govoriš? = So vakeres! 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.30 Mame, slovenska nanizanka, 15.00 Ambienti, 15.35 Profil, 16.00 Cesarjev kuhar, japonska serija, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Družbeni fenomeni: Trajnostna moda, 17.45 Poskusiva zno-va, britanska nadaljevanka, 18.10 Sladko življenje z Rachel Allen: Sladke pregrehe, 18.40 Ozare, 18.45 Miriam: Gledališka predstava, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Vse je mogoče, 21.15 Prevara (III.), ameriška nadaljevanka, 22.10 Poročila, Šport, Vreme, 22.40 Divje življenje, francosko belgijski film, 0.25 Profil, 0.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 2.10 Info-kanal,

SOBOTA, 03.02.2018, II. spored TVS

6.30 10 domačih, 7.00 Najboljše jutro, 8.45 Dober dan: Iz mariborskega studia, 9.50 Alpski magazin, 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (Ž), 1. vožnja, 11.35 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 12.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (Ž), 2. vožnja, 13.50 Predstavitev slovenske olimpijske reprezentance, posnetek iz Ljubljane, 15.10 Čudežna Johanca, dokumentarni feljton, 15.50 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 17.50 Hišica v preriji (VIII.), ameriška nadaljevanka, 18.45 Veliki skok, kratki dokumentarni film iz Slovenije, 19.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 19.15 Mala, kratki igrani film iz Slovenije, 19.30 V svojem ritmu: Folk glasba, glasbeno-dokumentarna serija za mlade, 20.05 Osmici, češki film, 21.30 Derren Brown: Poskusi: Kviz, 22.20 Koncert ob podelitvi nagrad obetavnim evropskim glasbenikom EBBA 2018, 23.20 Glasbeni spoti, 0.30 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (Ž), 1. vožnja, 1.00 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (Ž), 2. vožnja, 1.50 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 3.30 Info-kanal, 4.50 Glasbeni spoti

NEDELJA, 04.02.2018, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 9.05 Govoreči Tom in prijatelji: Teniški talent, risanka, 9.15 Džamila in Aladin, angleška otroška nanizanka, 10.00 Nedeljska maša, 10.55 Pleši, poj, oder je tvoj: Folklorna skupina Emona, 50 let, 11.25 Obzorja duha, 12.00 Ljudje in zemlja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Štirje letni časi z Biseri, 14.50 Playtime, francosko-italijanski film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vikend paket, 18.40 Zmajči zmaj: Velika dirka, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Mame: Izlet, slovenska nanizanka, 20.30 Modna hiša Velvet (IV.): Težka odločitev, španska nadaljevanka, 21.50

Intervju, 22.40 Poročila, Šport, Vreme, 23.10 Bašar - Gospodar kaosa, francoska dokumentarna oddaja, 0.10 Prešeren v plesu: D. Ivanuš - T. Skok: Neiztrohnjeno srce, 0.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.45 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.40 Info-kanal

NEDELJA, 04.02.2018, II. spored TVS

6.00 Duhovni utrip, 6.15 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 6.50 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 8.40 Glasbena matineja, 9.10 Hišica v preriji (VIII.), ameriška nadaljevanka, 10.05 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 12.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (Ž), 14.00 Magazin Fifa - Pot v Rusijo, 14.40 Družbeni fenomeni: Trajnostna moda, 15.25 Derren Brown: Poskusi: Kviz, 16.30 Zvezdana, 17.25 Hišica v preriji (VIII.), ameriška nadaljevanka, 18.20 So preventivne preiskave res potrebne?, angleška dokumentarna oddaja, 19.15 Marko Hatlak & FUNtango in Iztok Mlakar, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Otok Ellis - zgodba o ameriškem snu, francoska dokumentarna oddaja, 20.55 Nesmrtni, oddaja o športnih velikanih, 21.25 Avtomobilnost, 21.55 Bleščica, oddaja o modi, 22.25 Goljufija (I.), danska nadaljevanka, 23.30 Vse je mogoče, 0.50 Glasbeni spoti, 1.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 3.45 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (Ž), 4.45 Info-kanal, 5.20 Glasbeni spoti

PONEDELJEK, 05.02.2018, I. spored TVS

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.15 Sladko življenje z Rachel Allen: Sladke pregrehe, 10.35 10 domačih, 11.10 Vem!, kviz, 11.55 Kaj govoriš? = So vakeres! 12.15 Nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Panoptikum: Hiranje nevladne kulture, 14.30 S-prehodi, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.30 Osmi dan, 16.00 Zvočnost slovenskih pokrajin, Gorenjska, 16.25 Zlata dekleta (I.), ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 V svojem ritmu: Hard rock, glasbeno-dokumentarna serija za mlade, 17.55 Novice, 18.00 Young Village Folk, 18.10 Lili in Čarni zaliv: Veter in zmaj, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio City, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.55 Platforma, 23.30 Glasbeni večer, 0.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.45 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.35 Info-kanal

PONEDELJEK, 05.02.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.30 F. S. Finžgar: Zapuščina strica Jurja, portret, 9.35 Hišica v preriji (VIII.), ameriška nadaljevanka, 10.40 Halo TV, 11.30 Dobro jutro, 14.10 Ljudje in zemlja, 15.15 Avtomobilnost, 16.00 Izzivi - obrt in podjetništvo, informativno-svetovalna oddaja TV Maribor, 16.30 Halo TV, 17.10 Hišica v preriji (VIII.): Temnopolti zdravnik, ameriška nadaljevanka, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 18.55 Studio kriškaš: Kaj je glina? 19.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.00 Svetovni popotnik: Osrednja Japonska, 20.55 Varna hiša: Vran, britanska nadaljevanka, 21.45 Pogrešani dekleti, britanska nadaljevanka, 22.50 Rojeni v Siriji, špansko-danska dokumentarna oddaja, 23.50 Lučaj ob Sirije, ameriška dokumentarna oddaja, 0.25 Glasbeni spoti, 1.30 Info-kanal, 5.20 Glasbeni spoti

TOREK, 06.02.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan: Kuhanje v koprskem studiu, 11.00 Vem!, kviz, 11.35 Obzorja duha, 12.15 Nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Studio City, 14.40 Pogled na ... Ivan Grohar: Sejalec, dokumentarna oddaja, 15.00 Potepanja - Barangolások, oddaja TV Lendava, 15.30 Fircologi, mozaična oddaja za otroke, 16.00 Jedi za vsak dan z Rachel Allen: Za otroke, 16.25 Zlata dekleta (I.), ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Žvenkci: Izgubljeni napev, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Kjer bom doma (V.), avstralska nadaljevanka, 20.55 Pedofilija v Cerkvi - cena molka, francoska dokumentarna oddaja, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 23.05 Pričevalci: Ivan Legiša, dokumentarna oddaja, 0.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.40 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.35 Info-kanal

TOREK, 06.02.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.50 Village Folk - Ljudje podeželja: Prepovedan sadež, dokumentarna serija, 9.15 Alpe-Donava-Jadran, 9.55 Hišica v preriji (VIII.): Temnopolti zdravnik, ameriška nadaljevanka, 11.00 Halo TV, 11.35 Dobro ju-

tro, 14.25 Dober dan: Kuhanje v koprskem studiu, 15.35 Svetovni popotnik: Osrednja Japonska, 16.30 Halo TV, 17.15 Hišica v preriji (VIII.): Modrejše srce, ameriška nadaljevanka, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 18.55 Mulčki: Nova najboljša prijateljica, risanka, 19.05 Daisuke, kratki igrani film, 19.25 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.00 Južna Koreja - uspeh za vsako ceno, francoska dokumentarna oddaja, 21.00 Prava ideja, 21.30 Akcent, 22.25 Medičejci, gospodarji Firenc, koprodukciska nadaljevanka, 23.20 Glasbeni spoti, 0.25 Info-kanal, 5.20 Glasbeni spoti

SREDA, 07.02.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan: Iz mariborskega studia, 11.00 Vem!, kviz, 11.30 Slastna kuhinja: Jeseter, 11.40 Platforma, 12.15 Nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Intervju: Nada Pretnar, 14.35 Duhovni utrip, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.35 Male sive celice, kviz, 16.25 Zlata dekleta (I.), ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Dinotačke: Kar je nekam šlo, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 19.55 Proslava ob slovenskem kulturnem prazniku s podelitvijo Prešernovih nagrad in nagrad Prešernovega sklada, 21.15 Prešerno po Prešernu, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.55 Panoptikum, 23.50 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 0.30 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.55 Info-kanal

SREDA, 07.02.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 9.05 10 domačih, 16.30 Halo TV, 17.15 Hišica v preriji (VIII.): Veliki Gambini, ameriška nadaljevanka, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 18.55 Fircologi: O vrtoglavih iluzijah, razbitih jajcih in razgovoru za službo, mozaična oddaja za otroke, 19.20 Mulčki: Priden kuža, risanka, 19.30 Nagelj, japonska nadaljevanka, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Pesem ima moč, glasbeno dokumentarna oddaja, 21.00 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 21.50 Bleščica, oddaja o modi, 22.20 Krvne vezi, ameriško-francoski film, 0.25 Glasbeni spoti, 1.30 Info-kanal, 5.25 Glasbeni spoti

ČETRTEK, 08.02.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, izbor, 9.00 Proslava ob slovenskem kulturnem prazniku s podelitvijo Prešernovih nagrad in nagrad Prešernovega sklada, 10.20 Prešerno po Prešernu, 11.05 Vem!, kviz, 11.35 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.20 Nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Ogenj v ustih, portret pesnika Daneta Zajca, 14.30 Slovenci v Italiji, 15.00 Moj gost/Moja gostja - Vendégem, oddaja TV Lendava, 15.50 Prava ideja, 16.25 Zlata dekleta, ameriška nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Pogled na ... poslikave v Narodnem muzeju, dok. oddaja, 17.30 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek: Alpfoodway, 18.05 Zu: Zu gre na izlet, ris., 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 20.05 Beg je moj up: Portreti Prešernovih najrajencev, 20.45 Komedijski solz, slovenski film, 22.00 Poročila, Šport, Vreme, 22.20 Osmi dan, 22.50 Monstrum, češki film, 0.35 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 1.00 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.25 Dnevnik, Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 2.20 Info-kanal

ČETRTEK, 08.02.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 9.10 Družbeni fenomeni: Trajnostna moda, 9.40 Hišica v preriji, ameriška nad., 10.40 Halo TV, 11.30 Ljuba Penner - Danilo Švara: Slovo od mladosti, posnetek opere SNG opera in balet Maribor, 13.25 Zimske olimpijske igre Pjongčang 2018, 14.40 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 15.30 Akcent, 16.35 Jedi za vsak dan z Rachel Allen, 17.05 Hišica v preriji, ameriška nad., 17.55 Tipično slovensko, dok. film, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 18.55 Ribič Pepe, mozaična oddaja za otroke, 19.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.00 Zimske olimpijske igre, dokumentarni film, 20.50 Avtomobilnost, 21.20 Slovene's, dokumentarni feljton, 21.45 Godalika - France Prešeren: Pevcu, Lili Novy: Ti si tam, 22.00 Lahko noč, gospodična, slovenski film, 23.35 Kamilo Mašek, Davorin Jenko: Vendar peti on ne jenja ... (Kam? in Strunam), 23.40 Glasbeni spoti, 0.45 Zimske olimpijske igre Pjongčang 2018, 2.45 Info-kanal, 5.20 Glasbeni spoti

Zveza Slovencev na Madžarskem
in Državna slovenska samouprava
Vas vljudno vabita
na proslavo ob

PREŠERNOVEM DNEVU, SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU,

ki bo v petek, **9. februarja 2018,**
ob 14. uri v Slovenskem domu
v Monoštru.

O pomembnosti kulture bo
spregovoril **Karel Holec.**

Kulturni program bodo oblikovali:
DOŠ Števanovci,
DOŠ Gornji Senik,
Špajnski-flajski muzikanti iz Budimpešte in
gledališka skupina Nindrik-indrik ZSM.

Naš program je podprl Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

A Magyarországi Szlovének Szövetsége
és az
Országos Szlovén Önkormányzat
tisztelttel meghívja Önt a

PREŠEREN-NAP, a SZLOVÉN KULTÚRA NAPJA

alkalmából tartandó ünnepségre

2018. február 9-én
14 órára a Szlovének Házába
Szentgotthárdra.

A kultúra jelentőségéről
Holecz Károly beszél.

Közreműködnek:
az Apátistvánfalvi és a
Felsőszőlőnői Kéttannyelvű Általános Iskola tanulói,
a budapesti Mókás-szorgos zenészek és a
MSZSZ Nindrik-indrik színjátszóköre.

Programunkat támogatta a Határon Túli Szlovének Hivatala

*Kusta repa, dugi len, fašenek je cejli den.
Pijte vino, nej vodau, gejte repo, nej mesau.*

Pridte na fašenski torek,

13. februara 2018

zadvečerka od 16. vöre v Hišo jabolk na Gorenji Senik!

Sok szeretettel várunk

2018. február 13.-án (farsang kedden)

16. órától a felsőszőlőnői Alma-lakba.

Pogočavanje z etnologinjo **Marijo Kozar** o pustnih šegah.

Vküper mo mejsili pa pekli krofline pa skaldje.

V dobro volau vas gvüşno spravita **FAŠENEK pa LENKA**
s fudašon **STANKOM!**

Beszélgetés a farsangi szokásokról **Kozár Mária** néprajkutatóval.

Közösen dagasztjuk és sütjük ki a farsangi- és csöröge fánkot.

A jó hangulatról gondokodnak

a szlovén **FARSANGI MASKARÁSOK (Farsang és Léna)**,
valamint **STANKO**, a mindig jókedvű harmonikás.

*Pridte vsij, šteri ste od kolena vekši, pa od poplata menši,
s seboj prinesite samo glasne gute pa friške pete!*

Organizator
Szervező:

**SKOZI
SLOVENŠČINO DO
OSNOV ANGLEŠČINE**

Zveza Slovencev na Madžarskem
organizira jezikovni tečaj

**SKOZI SLOVENŠČINO DO
OSNOV ANGLEŠČINE**

Tečaj bo marca, aprila in maja
2018, enkrat tedensko po 2 uri (v
večernih urah) v Slovenskem
domu v Monoštru.

Tečaj bo brezplačen.

Rok prijave: 28. februar 2018

Prijavite se lahko po telefonu:
94/380-208

ali na naslednjem e-naslovu:
biserka.bajzek@gmail.com

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:

Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobotica; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Ministrstvo za človeške vire (EMMI), Zveza
Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

